

**Pfv.VII.20.341/2012/7. szám**

A Kúria a dr. Tóth Imre ügyvéd által képviselt szám székhelyű felperesnek a dr. Darázs Ferenc ügyvéd által képviselt szám székhelyű alperes ellen kártérítés megfizetése iránt a Fővárosi Bíróságon 25.G.41.258/2010. szám alatt indult, és a Fővárosi Ítéltábla 6.Pf.22.032/2011/4. számú ítéletével befejezett perében a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

### **í t é l e t e t :**

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperes részére 500.000 (Ötszázezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

### **I n d o k o l á s :**

A felperes az alperes jogelődjével, a ... 2004. június 21-én együttműködési megállapodást kötött, amelyben vállalta, hogy adatfeldolgozóként közreműködik a közúti közlekedési nyilvántartásról szóló 1999. évi LXXXIV. törvény (továbbiakban: Kknyt.) szerint a gépjárművek előzetes eredetiségvizsgálatára irányuló hatósági eljárásban. A felek a szerződést többször módosították, a 2007. június 06-án kelt módosításnak megfelelően a szerződés 2011. január 01. napjáig terjedő határozott időtartamra szólt. A Kknyt. szabályai 2010. január 01. napjától kezdődő hatállyal jelentősen megváltoztak.

A Kknyt. 33/A. § (1) bekezdése rögzítette, hogy a jármű előzetes eredetvizsgálata során a 9/B. § (1) bekezdés a) - f) pontjaiban meghatározott adatok igazolása tekintetében a tényállás tisztázásában - a Kormány által rendeletben meghatározott esetben - a kormányrendeletben kijelölt engedélyező hatóság által engedélyezett tanúsító szervezetek (a továbbiakban: közreműködő)

közreműködnek. A 33/A. § (2) bekezdése értelmében az engedélyezési eljárásban a kormányrendeletben kijelölt engedélyező hatóság határozathozatal helyett a közreműködővel hatósági szerződést köt az előzetes eredetvizsgálat elvégzéséhez szükséges feltételek biztosítására, valamint a tényállás tisztázásában való közreműködésre. Ennek részleteit az előzetes eredetvizsgálati eljárás részletes szabályairól szóló 301/2009. (XII.22.) Korm. rendelet (továbbiakban: kormányrendelet) tartalmazza, amelynek 2. § (1) bekezdése értelmében az előzetes eredetiségvizsgálatot a Hivatal - közreműködő igénybevételével - végzi. A kormányrendelet 1. § b) pontjában foglalt értelmező rendelkezés szerint közreműködő: a közlekedési hatóság az általa működtetett, valamint az engedélyező hatóság által engedélyezett, a jármű előzetes eredetvizsgálata során a Kknyt. 9/B. § (1) bekezdés a) - f) pontjában meghatározott adatok igazolása tekintetében a tényállás tisztázásában közreműködő tanúsító szervezetek.

A kormányrendelet 5. §-a tartalmazza a közreműködővel a Kknyt. 33/A. § (2) bekezdése alapján kötendő hatósági szerződés kötelező tartalmi elemeit. A kormányrendelet 19. § (2) bekezdése lehetővé tette, hogy a rendelet hatályba lépését megelőző napon előzetes eredetvizsgálatban közreműködésre jogosult szervezet az informatikai rendszer használata mellett 2010. március 31-ig tovább végezhesse tevékenységét. A felperes 2010. január 01. után folytatta a tevékenységét, azonban hatósági szerződést nem kötött, ezért 2010. április 01. napjától nem fért hozzá az Országos Járműnyilvántartás számítógépes rendszeréhez.

A felperes módosított keresetében 3.394.217.835 forint kártérítés és járulékal megfizetésére kérte kötelezni az alperest a Ptk. 313. §-ára, valamint a 298-299. § (1) bekezdésére alapítva követelését.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását arra hivatkozva kérte, hogy a szerződés teljesítése jogszabályváltozás folytán a magatartásán kívüli okból lehetetlenült és szűnt meg 2010. március 31-én, mivel a felperes ezt követően csak az előírt engedélyezés és hatósági szerződés birtokában folytathatta volna tevékenységét.

A bíróság jogerős ítéletével a felperes keresetét elutasította. A jogerős ítélet értelmében a Ptk. 226. § (1) és (2) bekezdése alapján nem volt jogi akadálya annak, hogy a Kknyt. 33/A. § (1) és (2) bekezdései, illetőleg a 301/2009. (XII.22.) Korm. rendelet előírásai - a törvényben biztosított kivételes megoldásként - a korábban kötött együttműködési szerződésekre is kiterjedő hatállyal módosítsák a hatósági eredetvizsgálatban való közreműködés feltételrendszerét, valamint annak engedélyezési rendjét. A bíróság rámutatott arra, hogy a Magyar Állam és az alperes nem azonos jogalanyok. Az alperes a Magyar Állam tulajdonában álló, de a Ptk. 36. § (1) bekezdése értelmében attól elkülönülő és önálló jogi

személyiséggel rendelkező költségvetési szerv, tehát a polgári jogi jogviszonyokban az államtól független önálló jogalany. Ebből okszerűen az következik, hogy az adott tevékenységi körre irányadó jogszabályok változása az alperes magatartásával nem hozható oki összefüggésbe, és ezért az alperes felelőssége nem állapítható meg. Emellett hiányzik a felperes kára és az alperes magatartása között az okozati összefüggés azért is, mert a felperes 2010. április 01. napját követően - a járműnyilvántartás adataihoz való hozzáférés hiánya mellett - azért sem működhetett közre a hatósági eredetvizsgálatban, mert sem erre jogosító hatósági szerződéssel, sem pedig az ahhoz szükséges feltételekkel nem rendelkezett. A bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az együttműködési megállapodásnak a 2010. április 01. napját követő időben az eredeti ügyleti feltételek mellett történő teljesítésre nem volt lehetőség, mert a felperes által elvállalt tevékenység folytatásának feltételrendszere úgy változott meg, hogy a továbbiakban az ahhoz szükséges törvényi feltételekkel a felperes már nem rendelkezett. Ennek oka pedig nem a felek magatartásával áll összefüggésben. A jogerős ítélet értelmében e tényállási elemek kimerítik a Ptk. 312. § (1) bekezdésében meghatározott egyik félnek sem felróható lehetetlenülés fogalmát, amelynek jogkövetkezményét a törvény akként határozza meg, hogy a szerződés megszűnt. Ez a jogi helyzet pedig nem foglal magában olyan felróható alperesi magatartást, amely kellő alapul szolgálhatna a kártérítési felelősség megállapításához.

A jogerős ítélet ellen a felperes élt felülvizsgálati kérelemmel, a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, az alperes kereseti kérelme szerinti marasztalását kérte. Arra hivatkozott, hogy a bíróság jogszabályt sértve utasította el a keresetét, mivel figyelmen kívül hagyta az ún. „immunitás” vizsgálatát. Kifejtette, hogy a modern jogállamokban általánosan elfogadott alapelv, hogy az államot nem illeti meg mentesség a magatartása következményeiért való helytállási kötelezettsége alól. Érvelése értelmében az állam nem bújhat ki szerződéses kötelezettségeinek teljesítése alól, szándékainak megváltozása nem mentesíti vállalt kötelezettségeitől. Szerinte az állam polgári jogi kapcsolataiban a vele mellérendelt egyenrangú pozícióban lévő felekkel szemben egyoldalúan nem léphet fel a jogviszony tartalmának megváltoztatására vagy megszüntetésére. Álláspontja szerint a perben alkalmazható a polgári jog azon alapvető jelentőségű tétele is, amely szerint saját felróható magatartására előnyök szerzése végett senki nem hivatkozhat.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem alaptalan.

A Kúria a felülvizsgálati eljárás eredményeként azt állapította meg, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból nem jogszabálysértő.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében a Pp. 270. § (2) bekezdésének és a Pp. 272. § (2) bekezdésének megfelelően nem jelölte meg azokat a jogszabályokat, amelyek megsértésére hivatkozva kérte a jogerős ítélet megváltoztatását. Kifejtette ugyanakkor, hogy annak eldöntése vár a Kúriára, hogy az állam hivatkozhat-e azon saját döntésére, amellyel a gépjármű eredetiségvizsgálat rendszerét a szerződéskötéskor hatályban volt szabályokhoz képest a saját szerződési kötelezettségeiből való szabadulása érdekében megváltoztatta.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében az államnak a polgári jog más alanyaival való egyenlősége kérdésével kapcsolatos álláspontját fejtette ki.

A felperes azonban a keresetét nem a Magyar Állammal szemben terjesztette elő. A másodfokú bíróság az ítéletének indokolásában helytállóan mutatott rá arra, hogy a közhatalmat gyakorló Magyar Állam és az alperes nem azonos jogalanyok, az alperes a Ptk. 36. § (1) bekezdése szerinti költségvetési szerv. Miután a felperes a keresetét nem az állammal szemben érvényesítette, a perben a per tárgyát nem képezte az állam felelősségének vizsgálata, így ez a kérdés a felülvizsgálati eljárás során sem lehet az eljárás tárgya.

A Kúria a felülvizsgálati kérelem keretei között azt vizsgálhatja, hogy a jogerős ítélet a per tárgyát érintő körben megfelel-e a jogszabályoknak.

Ennek eredményeként a Kúria megállapította, hogy a bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok helytálló és okszerű mérlegelése alapján állapította meg a tényállást, és megfelelően alkalmazta a közúti közlekedési nyilvántartásáról szóló 1999. évi LXXXIV. törvény és az előzetes eredetiségvizsgálati eljárás részletes szabályairól szóló 301/2009. (XII.22.) Korm. rendelet szabályait.

A hasonló tárgyú ügyekben kialakult gyakorlatnak megfelelően (Pfv.VII....., Pfv.VII.....) jogszabálysértés nélkül jutott a bíróság arra a következtetésre, hogy a felperes hatósági szerződés hiányában csupán 2010. március 31-ig végezhetette tevékenységét, és a jogszabályi rendelkezések folytán ezt követően – az alperes magatartásától függetlenül – a teljesítés a Ptk. 312. § (1) bekezdése alapján lehetetlenült, és ennek következtében a felek szerződése megszűnt.

A bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok helytálló és okszerű mérlegelése alapján az irányadó jogszabályok megfelelő értelmezése

eredményeként jogszabálysértés nélkül jutott arra a következtetésre, hogy a szerződés lehetetlenülésével, megszűnésével kapcsolatban az alperest felelősség nem terheli, ezért jogszabálysértés nélkül utasította el a felperes kártérítés iránti keresetét.

A kifejtettek értelmében a Kúria a Pp. 275. § (3) bekezdés alapján a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. A Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte a felperest az alperes részére felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére.

Budapest, 2012. június 14.

Dr. Farkas Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Bartal Géza s.k. előadó bíró, Dr. Rédei Anna s.k. bíró